

Sudanske nemire je zaključil kompromis

Predsednik reepublike je postal gen. Abboud, vojaški svet je pa zamenjala civilna vlada.

KHARTOUM, Sud. — Zadnji politični nemiri v Sudanu so se končali s kompromisom med mlajšimi vojaškimi krogi in Narodno fronto. Mladi oficirji so bili že dalj časa nezadovoljni z Abboudovo diktaturo, toda ni proti njej nastopili javno in odločno šele pri sedanjih krizi. Zahtevali so od Abbouda, naj se vojaki ne mešajo v civilno politiko, ker za tak posel niso niti poklicani ne sposobni. Na drugi strani so bili tudi proti temu, da bi oblast dobila v roke Narodna fronta.

Narodna fronta je na hitro roko in komunistično pobudo zvarjena koalicija vseh političnih strank in struj, ki so proti vojaški diktaturi. Koalicija ve le, proti čemu je, ne ve pa, za kaj je. Vendar pa je trenutno edina civilno-politična sila v deželi, zato so morali vojaki skleniti z njo kompromis: Abboud je še zmeraj ostal predsednik republike, toda vlado je moral izročiti civilnemu politiku el-Kalifi, ki je sestavil novo vlado. Vlada mora v 4 mesecih razpisati volitve, že sedaj pa dati narodu svobodo tiska, zborovanja in združevanja.

Moskva in Beograd podpirala prevrat

Vse je seveda odvisno od tega koliko zaslonbe bo vlada imela v prebivalstvu. Uživati bo morala zaupanje vojaških krogov in političnih strank, kar pa se v Sudanu ne bo dalo lahko doseči, kot se nikjer ne da.

Bilo je tudi dosti govorjenja, da za spremembo režima tičijo komunisti. Zaenkrat drži samo dejstvo, da so se nemirov zelo živahno udeleževali in da sta jih pri tem blagoslovljala Kremlj in — Tito! Sudanski dijak v Beogradu in Moskvi so namreč takoj ob začetku nemirov v njihovi domovini začeli demonstrirati pred domačimi poslaništvom in jih tudi zasedli z izjavo, da se ne umaknejo, predno ne bo v Sudanu zavladala "ljudska demokracija".

Politijski organi v Beogradu in Moskvi so počenjanje dijakov mirno gledali in opazovali, kako se sudanski junaki vežbajo v revolucionarnih podvigih.

Nekatera poročila trdijo, da bo nova vlada v Sudanu prišla pod komunističen vpliv. Naše državno tajništvo se tega ne boji; komunistični sopotniki so dobili štiri ministrstva, ki pa nimajo političnega pomena. Niso torej nevarni. Sicer pa: dokler bo Abboud predsednik republike, naredijo vojaki lahko vsak trenutek novo revolucijo.

Taj Mahal

NEW DELHI, Ind. — Taj Mahal je ena izmed najlepših zgradb v Indiji in na svetu. Njena graditev naj bi stala okoli 15 milijonov dolarjev.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma sončno in milo. — Najvišja temperatura 74.

Fejsal kralj Saudije

AMAN, Jord. — Prestolonaslednik in predsednik vlade princ Fejsal, brat kralja Sauda, je bil včeraj uradno proglašen za kralja Savdske Arabije. Doslej je dejansko vršil vse pravice suverena, le da je njegov brat Saud nosil uradno krono in kraljevo čast.

Fejsalova zasedba prestola bo pripomogla po pomiritev in notranji politiki razne poskuse prevratov. Zadnji tak poskus je skušal izvesti v preteklem marcu sam kralj Saud, pa ga je nato princ Fejsal prisilil k predaji in odstopu vseh pravic.

Novi kralj je star 58 let ter je znan po svoji modri preudarnosti in želji spremeniti Savdsko Arabijo v moderno državo. Ima sedem sinov, ki so se vsi razen enega šolali na angleških in ameriških šolah. Njegov brat, dosedanj kralj Saud, ima okoli 40 sinov, katerih nobeden pa nima več kot ljudske šole, več izmed njih pa nemara željo po oblasti.

Odstavljeni kralj Saud bo zapustil deželo in živel v tujini. Prejemal bo letno 47 milijonov dolarjev pokojnine.

Letos je registriranih črnih volivcev že 6,000,000

WASHINGTON, D.C. — Znanstvena črna organizacija N.A.A.C.P. je objavila pregled črnih volivcev v naši deželi in ugotovila, da je že 6 milijonov črnih volivcev registriranih. Letos se jih je dalo registrirati kakih 700,000, največ v južnih državah.

Glavni prirastek na registriranih črnih glasovih je v državah: New York, Kalifornija, Illinois, Pennsylvania, Texas, Florida, Ohio, Georgia, Michigan, N. Carolina in Tennessee.

Humphrey stvarnejši?

CLEVELAND, O. — Po poročilu U.S. News & World Report skuša ustvariti demokratiški podpredsedniški kandidat H. H. Humphrey tesnejše in bolj prijateljske stike s poslovnim svetom, s stvarnimi in praktičnimi ljudmi.

Nemiri ovirajo napore Estenssora v Boliviji

Victorja Paza Estenssora, ki skuša Boliviji pomagati na noge, hočejo združeni nasprotniki pognati z oblasti.

LA PAZ, Boliv. — V preteklem maju je bil Victor Paz Estenssoro tretjič izvoljen za predsednika republike Bolivije. Njegovi politični nasprotniki so volitve bojkotirali, sedaj pa so se združili in začeli pravi upor v rudarskem področju, kakih 150 milj južno od tod. Pretekli teden so rudarji zasedli mesto Oruro v bližini rudnikov, ga proglasili za glavno mesto nove vlade in napovedali pohod na La Paz. Predsednik Estenssoro se ni ustrašil, ampak je poslal proti upornikom vojsko. Ta je upornike naglo pognala iz mesta Oruro, drže pa se trdno v neposrednem rudarskem področju.

V bojih, ki trajajo že nekaj dni, naj bi bilo preko 60 mrtvih in ranjenih. Predsednik Estenssoro uživa trdno oporo v oboroženih silah, pa tudi pri veliki večini prebivalstva dežele. On je namreč početnik "revolucije" leta 1952, ko je Bolivija krenila na pot reform in zasegla ter vzela v lastno upravo bogate kositrove rudnike. Ti rudniki niso pod državno upravo prinašali nobenega dobička, pač pa je morala vlada vlagati vanje vedno nova sredstva za kritje izgub. Končno se je predsednik Estenssoro odločil, da je treba napraviti v teh rudnikih red. Nova delovna pravila so predvidela ostrejši nadzor nad delom in povečanje delovne proizvodnje.

Zahteva Estenssora po odstranitvi takozvanega pernačenja (featherbedding) je vzbudila hud odpor pri rudarjih, ki so pod močnim vplivom levčarjev. Zvezali so se z drugimi političnimi nasprotniki Estenssora in s študenti ter začeli upor. Nihče se ne boji, da Estenssoro upornikov ne bi mogel ukrotiti, nihče pa tudi ne dvomi, da bo upor zadržal izvajanje potrebnih reform, ki naj pomagajo Boliviji iz njenih gospodarskih in socialnih težav.

Zakaj je Hruščev šel

MOSKVA, ZSSR. — Pretekli teden so se vrstila tu zastopstva komunističnih partij iz Evrope in zahtevala od Sovjetske Komunistične partije pojasnilo, zakaj je bil Nikita Hruščev tako nenadno in nečastno odstranjen z vodstva Sovjetske zveze. Postopno so kritiki odstranitve Hruščeva utihnili drug za drugim, med prvimi je bil vodnik Poljske V. Gomulka, kateremu sta prišla nova ruska vodnika Brežnev in Kossygin razlagati ozadje odstranitve Hruščeva na sestanku, ki se je vršil nadelež od poljsko-ruske meje v Rusiji.

Iz razgovorov in objav so sestavili opazovalci razvoja v Moskvi te-le glavne "grehe" Hruščeva:

Slabo je vodil rusko poljedelstvo in industrijo.

Dal je pripeljati Castru na Kubo ofenzivne rakete.

Razširil je kitajsko-ruski spor z žalitvami Kitajcev.

Poslabšal je odnose s satelitskimi državami Evrope.

Spravil je na važna vladna mesta in položaje člane svoje rodbine.

Posodil je Naserju v Egiptu 280 milijonov dolarjev brez predhodnega posveta s prezidijem.

V javnosti se je spozabljal in si dovolil stvari, kot je bilo razbijanje s čevljem na zasedanju glavne skupščine Združenih narodov v New Yorku.

Preklical je obljubljeni znižanje dohodninskih davkov in s tem povzročil v Sovjetski zvezi nemir.

Bahal se je, da ima Rusija orožje, s katerim lahko uniči ves svet.

Kot nekdanj Stalin ni krotil svoje jeze, postajal netoleranten in presamozavesten.

Precej denarja

NEW YORK, N.Y. — Za ustvaritev vsakega delovnega mesta v industriji naše dežele je povprečno potreba vložiti \$8,000.

trebnih reform, ki naj pomagajo Boliviji iz njenih gospodarskih in socialnih težav.

V POSLOPJU POSLANIŠTVA ZDA V VARŠAVI ODKRILE PRISLUŠKOVALNE NAPRAVE

Lani 1. julija so Združene države prevzele v poljskem glavnem mestu novo poslopje za svoje poslaništvo. Letos 7. oktobra so v njem odkrili prisluškovalne naprave. Poljska zavrača vsako vednost o tem.

WASHINGTON, D.C. — Državno tajništvo je objavilo, da so v poslopiju ameriškega poslaništva v Varšavi odkrili 7. oktobra letos prisluškovalne naprave, vrsto v stene vgrajenih mikrofонов povezanih s prisluškovalno centralo. Poslaništvo se je vselilo v novo poslopje šele lani 1. julija. Poslanik John Moors Cabot je po odkritju protestiral pri poljski vladi zaradi grobega kršenja nedotakljivosti poslopija poslaništva. Poljsko zunanje ministrstvo je odklonilo vsako odgovornost za to, pa tudi vsako vednost o obstoju prisluškovalnih naprav.

Kako so bili mikrofoni odkriti, ni bilo objavljeno. V državnem tajništvu pravijo, da zavise nadaljnje akcije od preiskave, ki jo vodijo, izjavljajo pa, da se prisluškovalcem ni moglo posrečiti doseči kakšne skrivnosti v poslaništvu. Vse tajne in strogo tajne razprave so se vršile v posebnem prostoru poslaništva, ki je zgrajen od samega osovja poslaništva v enem njegovih notranjih prostorov in pod strogim nadzorom marinov zavarovan pred vsako možnostjo prisluškovanja.

Po podatkih državnega tajništva so v ameriških poslaništvih v komunističnih deželah odkrili od leta 1949 že preko 130 prisluškovalnih naprav, posebno v zidovih ameriškega poslaništva v Moskvi.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je naročil svoji okolici, naj mu sestavi listo ljudi iz gospodarskega in drugega poslovnega sveta, ki bi bili primerni za visoke položaje v zvezi vladi.

Johnson ni tako naklonjen izrazitim intelektualcem, kot je bil pokojni J. F. Kennedy. Te vrste ljudi so mu do neke mere tuji, med tem ko se v poslovnem svetu čuti doma.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je naročil svoji okolici, naj mu sestavi listo ljudi iz gospodarskega in drugega poslovnega sveta, ki bi bili primerni za visoke položaje v zvezi vladi.

Johnson ni tako naklonjen izrazitim intelektualcem, kot je bil pokojni J. F. Kennedy. Te vrste ljudi so mu do neke mere tuji, med tem ko se v poslovnem svetu čuti doma.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je naročil svoji okolici, naj mu sestavi listo ljudi iz gospodarskega in drugega poslovnega sveta, ki bi bili primerni za visoke položaje v zvezi vladi.

Johnson ni tako naklonjen izrazitim intelektualcem, kot je bil pokojni J. F. Kennedy. Te vrste ljudi so mu do neke mere tuji, med tem ko se v poslovnem svetu čuti doma.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je naročil svoji okolici, naj mu sestavi listo ljudi iz gospodarskega in drugega poslovnega sveta, ki bi bili primerni za visoke položaje v zvezi vladi.

Johnson ni tako naklonjen izrazitim intelektualcem, kot je bil pokojni J. F. Kennedy. Te vrste ljudi so mu do neke mere tuji, med tem ko se v poslovnem svetu čuti doma.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je naročil svoji okolici, naj mu sestavi listo ljudi iz gospodarskega in drugega poslovnega sveta, ki bi bili primerni za visoke položaje v zvezi vladi.

Johnson ni tako naklonjen izrazitim intelektualcem, kot je bil pokojni J. F. Kennedy. Te vrste ljudi so mu do neke mere tuji, med tem ko se v poslovnem svetu čuti doma.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

WASHINGTON, D.C. — Predsednik L. B. Johnson je naročil svoji okolici, naj mu sestavi listo ljudi iz gospodarskega in drugega poslovnega sveta, ki bi bili primerni za visoke položaje v zvezi vladi.

Johnson ni tako naklonjen izrazitim intelektualcem, kot je bil pokojni J. F. Kennedy. Te vrste ljudi so mu do neke mere tuji, med tem ko se v poslovnem svetu čuti doma.

Johnson išče poslovne ljudi za svoje sodelavce

Iz Clevelanda in okolice

Pojdimo voliti! —

Danes so zvezne, državne in krajevne volitve. Volišča bodo odprta od 6.30 zjutraj do 6.30 zvečer.

Osem križev —

Mrs. Frances Grill z 22050 Ivan Avenue je danes dopolnila 80 let. Skupaj s sorodniki in prijatelji ji čestitajo in ji želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Iz bolnišnice —

Rose Sindelar z 203 Pettibone Road, Bedford, O., se je vrnila iz bolnišnice in se zahvaljuje za obiske, darila in pozdrave.

Seja —

Drustvo Carniola Hive št. 493 TM im jutri, v sredo, sejo v SND na St. Clair Avenue, soba št. 1. Asesment bodo pobirali od 6. do 7. nato bo seja.

Zadušnica —

Jutri ob osmih bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Johna Zagorca ob 34. obletnici smrti.

K molitvi —

Člani in članice društva Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSKJ so vabljeni nocoj ob 7.30 v pogrebni zavod Corrigan na Lorain k molitvi za pok. Anno Zaman, jutri pa naj se po možnosti udeležijo pogreba ob 9. uri dopoldne.

Zveza za napredek ljudi sama napreduje

WASHINGTON, D.C. — Johnsonov zaupnik za Latinsko Ameriko je dal predsedniku že drugo poročilo o svojem delu in delu Zveze za napredek. Mann trdi, da dela sedaj Zveza veliko hitreje in učinkoviteje kot prej. Samo letos je bilo dano okoli \$40 milijonov posojil, kar je omogočilo financiranje vodovodov za kakih 15 milijonov ljudi, 250,000 novih hiš, 23,000 šolskih prostorov in organizacijo 900 kreditnih združenj.

Do tako lepega uspeha je pomagal znani Med-ameriški odbor, ki ga sestavljajo delegatje vseh držav Latinske Amerike in ki sestavlja načrte, kako naj trošijo ameriške podpore in posojila. Mr. Mann dalje opozarja na ugodno politično bilanco v Latinski Ameriki.

V Venezueli in v Čilenski republiki je zmogala svobodna demokracija. V Panami se je izvršil prenos uprave na novi režim brez vsakih spletk in ovir. Brazilija hitro konsolidira svoje gospodarstvo. Mann je prepričan, da bo Zveza za napredek imela uspehe tudi do konca sedanega proračunskega leta in da pri tem ne bo naletela na nepredvidene večje težave.

Zadnje vesti

NEW YORK, N.Y. — General Motors Corp. je včeraj objavila, da je napravila tekom prvih devetih mesecev letošnjega leta 1.36 milijonov dobička. V tem času je prodala za 13.1 milijonov svojih izdelkov, 13% več kot v istem času lani.

CLEVELAND, O. — V velikih mestih, tudi v našem, so s posebnimi letaki in preko radia pozivali včeraj črnce, naj vpišujejo za predsednika dr. Kinga. Ta je to kampanjo ostro obsodil, češ da je naperjena proti Johnsonu. Pripomnil je, da ne verjame, da bi imel z njo kako neposredno zvezo sam republikanski kandidat.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary A. Debevec

NAROČNINA:

za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 213 Tues., Nov. 3, 1964

Volivna kampanja 1964 zaključena

Cenijo, da bi moralo biti v naši deželi okoli 108 milijonov volivcev, ako bi se vsi dali registrirati in potem šli na volišča. Dejansko je treba od te cenitve odbiti kakih 25%. To ni nenavaden odstotek, tudi v drugih državah, kjer vlada svobodna demokracija, se precejšen del volivcev sploh ne briga za svojo volivno pravico. V obeh slučajih so razlogi isti: nekaj volivcev je preveč zanikrnih, da bi se brigali za politiko, nekaj jih odvrnejo od registracije posebne okoliščine. Naši črni volivci na jugu dežele bi na primer po večini radi šli volit, pa jih vladajoče bele plasti ovirajo. Napačno bi bilo misliti, da ni podobnih slučajev tudi v drugih svobodnih državah. Politične skupine, ki so v vladi, skušajo le prerade na vse načine odvrniti od volišč vse tiste volivce, ki o njih mislijo, da ne bodo volili njihovih kandidatov.

Pri nas gre na volišča povprečno 85% registriranih volivcev, ali okoli 60-70 milijonov. Tudi ta odstotek nam ne dela sramote. Redke so države, kjer je volivna udeležba izražena v odstotkih, večja od naše. Pri tem moramo namreč vpoštevati, da se mora pri nas dati vsak volivec registrirati na lastno pobudo. V mnogih državah oskrbi to delo javna uprava. Povrhu obstoja tuptatam še volivna dolžnost, ki je pri nas ne poznamo. Ako se v takih državah udeležuje volitev višji odstotek od našega, ne pomeni dosti. Pri enakih pogojih bi bil namreč odstotek oddanih glasov tudi pri nas večji.

Na vse to je treba misliti, kadar sodimo o naših volivnih kampanjah. Ravnajo se po naših dejanskih razmerah in ne morda po željah strank ali javnih delavcev. To jih pa ne osvobodí dolžnosti, da agitirajo za čim večjo udeležbo pri volitvah. Ravno na tem področju je letošnja volivna kampanja temeljito odpovedala. Lahko jo štejemo med najslabše, kar jih je bilo v tem stoletju.

Stranke lahko agitirajo za udeležbo pri volitvah na več načinov. Najkrajša pot je tista, ki skuša volivcem počasi pa sistematično vcepiti prepričanje, da se je treba brigati za politiko, kajti od nje ima vsak volivec neposredno in osebno lahko veliko korist, lahko pa tudi veliko škodo. Na volivno dolžnost dalje opozarja potreba po obrambi naše svobodne demokracije. Svobodna demokracija prihaja do pravega izraza najprej v volitvah, potem šele na drugih področjih. Najučinkovitejša vaba za udeležbo pri volitvah so seveda politični programi obeh glavnih strank, takoj za njimi pa še slučajna vprašanja, ki se zanjaj nalažje in najhitreje vname zanimanje naše javnosti. L. 1960 je bila na primer verska pripadnost obeh predsedniških kandidatov tista okoliščina, ki je pognala nekaj milijonov volivcev, posebno pa volivk, na volišča.

Letošnja volivna kampanja ni sprožila nobenega takega vprašanja. Tudi oba volivna programa sta bila izredno revna na novih idejah. Zato se je volivna kampanja kmalu pretvorila v boj med osebnostmi. Važno je bilo le vprašanje, kdo bo kandidiral in ne, kaj misli delati, ako pride v Belo hišo.

To je ubilo smisel in pomen prve polovice kampanje, tja do obeh konvencij. Na republikanski strani so se oglašali že lani kar po vrsti razni kandidati, seveda pa ni hotel nihče med njimi javno in uradno priznati, da hoče kandidirati. Prve take izjave od republikanskih politikov smo dobili šele okoli novega leta, zadnje pa tik pred konvencijo! Tako ni imel politični svet nad pol leta drugega dela, kot da je ugibal, kdo med republikanci misli resno kandidirati in kdo skuša najprej dognati, kako ga bo javnost sprejela, da bi se šele pozneje odločil. Tako so republikanci mltili v prvi polovici kampanje navadno prazno slamo.

Na demokratski strani je bilo še slabše. Že par let so vsi bili prepričani, da bo pokojni predsednik Kennedy ponovno kandidiral. O tem so bili vsi tako prepričani, da noben demokrat sploh ni hotel nastopiti proti njegovi kandidaturi. Pa se vendar ni hotel do svoje smrti izdati, kaj uradno misli. To je seveda strašno koristilo Johnsonu. Ko je prišel v Belo hišo, ni bilo na demokratskem obzoru nobenega kandidata za predsednika. Spreten, kot je, je takoj izrazil to politično praznino v svojo korist in dal po svojih zaupnikih sporočiti, da bo čisto gotovo kandidiral. Uradno izjavo je pa odlašal, dokler se je dalo. Tako demokratska stranka sploh ni prišla do tega, da bi tehtala vrednost posameznih kandidatov.

Tudi obe konvenciji nista dali nobene prilike za obširnejšo načelno debato o problemih, ki morajo današnji ameriški rod. Na republikanski konvenciji smo slišali par besednih spopadov, toda kmalu se je pokazalo, da bo Goldwaterjev valjar pomendral ne samo vse njegove nasprotnike, ampak tudi vse ideje, ki se z njimi senatorjevo gibanje ne strinja. "Uma svetli meč" se je na konvenciji prelevil v mehanično glasovanje disciplinirane senatorjeve večine. Se manj privlačna je bilas političnega vidika demo-

kratska konvencija. Kar se je tam godilo, je bilo že naprej v podrobnostih dogovorjeno. Prepri o pooblastilih, ki jih je bilo treba verificirati, so bili brez pomena in vpliva na potek konvencije. Prav so imeli tisti, ki so trdili, da bi bili demokracije lahko svojo konvencijo opravili v enem ali dveh dneh.

Volivni boj, ki se je začel s konvencijami, je bil mrtev in dolgočasen. Obravnaval je samo "tekoče" zadeve, v bitke o načelih se ni spuščal. Bilo je to le vojskovanje med politikami, ne pa med idejami in načeli. Javnost se ga je hitro naveličala. Niti tega ni zamerila kandidatom in govornikom, da niso v svojih govorih skoraj nikoli omenjali načel in idej, izraženih v volivnih platformah.

Zato smo se vsi oddahnili, ko smo dočakali konec kampanje. Nihče ni bil radi nje razočaran, nihče ni pričakoval, da bo drugačna, nihče ni dal dosti na obljube, ki so deževale od vseh strani. Nihče pa tudi verjel ocenam posameznih političnih dogodkov.

Seveda naša podpovprečna kvaliteta kampanje ne osvobodí dolžnosti, da gremo na volišča. Še zmeraj drži namreč stara skušnja: prihodnja federalna administracija gotovo ne bo tako odlična, kot jo napovedujejo politiki, ako bi prišli v Belo hišo. Ne bo pa tudi tako katastrofalno nič vredna, ako zmagajo njihovi nasprotniki. Kdor gre volit, ne sme misliti, da bo s tem pomagal ustvariti nebesa na zemlji, ne sme pa tudi misliti, da njegov glas tako ali tako nič ne pomeni. V svobodni demokraciji je vsak glas dragocen, naj ga oddaš za to ali ono stranko. Je opeka, ki utrjuje podlago naše svobodne demokracije. In načelo svobodne demokracije je treba varovati in ne misliti samo na kakovost javne uprave in njenih voditeljev.

Pennsylvanski preprihi

(Poroča Majk)

Pittsburgh, Pa. — Kaj je novega okrog nas po naših hribih in dolinah? Do sedaj smo večinoma mlatili vsepovsod le samo politiko. Politika tu, tam, spre-daj in zadaj, kamorkoli se je kdo obrnil, je zadeval in srečeval le politiko. Se nikoli nisem bil tako sit politike, kakor v tej volivni borbi letošnjih volitev. Moja Kata je dejala, da so kandidati obeh strank dozoreli politični mešetarji, ki znajo politiko ponujati in prodajati še vse bolj, kakor pa znajo karlovski mešetarji buše. Karal sem jo, da tako ne sme in se ne spodobí kandidate primerjati s kakim sejmarskim mešetarjem — pa je Kata odgovorila:

"Potem mi pa povej ti, moj Majk, h kateremu svetniku jih naj pa primerjam in prištevam?"

Kata me je malo v zagato spravila. Odgovora res nisem vedel. Kajti takih pratik, ki bi vsebovale imena takih "svetnikov", res še nikoli nisem videl. Zato sem lepo resignirano umolknil in pustil besedo Kati, ki je nato v svoji še precej dolgi pridigi opisovala in tolmačila nekatere naše ameriške političarje. V takih zadevah in v takih področjih je moja Kata prava mojsterca. Vsakemu zna nati in pripeti "pušle" priznanja, ki ga zasluži in ki ga je vreden.

Pa pustimo to ob strani te sedanjice politične probleme. Dovolite mi, da vam povem tisto, kar sem s svojo obljubo vam čitateljem A.D. ostal dolžan, namreč tisto in o tistem, kar mi je povedal nam vsem znani moj stari prijatelj Urban, ki še vedno diha tam na bridgevillskem bregu v svoji "vili". Zato prosim pozornosti in od tu naprej ima besedo Urban:

* URBAN IN NJEGOVI SPO-MINI. — Poslušajte, takole mi je pripovedoval: "Ti, Majk, kakor vidim, še vedno rad kaj pišeš. Še o meni si nekaj pisal in pripovedoval v tvojih poročilih, namreč, kar sem ti pravil pred leti iz življenja v mojih mladih letih. No, nič takega ti nisem pravil in tudi ti nisi nič takega poročal, da bi me moglo biti sram. Tisti dogodek, kako sem Berganova Franco, ko sva šla s pogreba njenega prvega moža,

vprašal, če bi me hotela za moža, bi bil sicer lahko pustil ob strani in bi bil šel mimo njega naprej. Pa menda imaš ti tako žilico, da ne znaš molčati — pa si publiciral kaj mi je Francica na moje vprašanje odgovorila. Namreč, da je že dala besedo drugemu malo preje in da sem bil jaz tako v tej zadevi in v tistem slučaju prepoznen. No, malo kisla kumarica je bil tisti odgovor zame. Ampak kake po-

sebne škode pa ni bilo radi tega. Nič drugega ni bilo glede tiste-ga, kakor to, da so se moji so-sedje nekaj mesecev muzali in politiko. Politika tu, tam, spre-daj in zadaj, kamorkoli se je kdo obrnil, je zadeval in srečeval le politiko. Se nikoli nisem bil tako sit politike, kakor v tej volivni borbi letošnjih volitev. Moja Kata je dejala, da so kandidati obeh strank dozoreli politični mešetarji, ki znajo politiko ponujati in prodajati še vse bolj, kakor pa znajo karlovski mešetarji buše. Karal sem jo, da tako ne sme in se ne spodobí kandidate primerjati s kakim sejmarskim mešetarjem — pa je Kata odgovorila:

"Potem mi pa povej ti, moj Majk, h kateremu svetniku jih naj pa primerjam in prištevam?"

Kata me je malo v zagato spravila. Odgovora res nisem vedel. Kajti takih pratik, ki bi vsebovale imena takih "svetnikov", res še nikoli nisem videl. Zato sem lepo resignirano umolknil in pustil besedo Kati, ki je nato v svoji še precej dolgi pridigi opisovala in tolmačila nekatere naše ameriške političarje. V takih zadevah in v takih področjih je moja Kata prava mojsterca. Vsakemu zna nati in pripeti "pušle" priznanja, ki ga zasluži in ki ga je vreden.

Pa pustimo to ob strani te sedanjice politične probleme. Dovolite mi, da vam povem tisto, kar sem s svojo obljubo vam čitateljem A.D. ostal dolžan, namreč tisto in o tistem, kar mi je povedal nam vsem znani moj stari prijatelj Urban, ki še vedno diha tam na bridgevillskem bregu v svoji "vili". Zato prosim pozornosti in od tu naprej ima besedo Urban:

* URBAN IN NJEGOVI SPO-MINI. — Poslušajte, takole mi je pripovedoval: "Ti, Majk, kakor vidim, še vedno rad kaj pišeš. Še o meni si nekaj pisal in pripovedoval v tvojih poročilih, namreč, kar sem ti pravil pred leti iz življenja v mojih mladih letih. No, nič takega ti nisem pravil in tudi ti nisi nič takega poročal, da bi me moglo biti sram. Tisti dogodek, kako sem Berganova Franco, ko sva šla s pogreba njenega prvega moža,

vprašal, če bi me hotela za moža, bi bil sicer lahko pustil ob strani in bi bil šel mimo njega naprej. Pa menda imaš ti tako žilico, da ne znaš molčati — pa si publiciral kaj mi je Francica na moje vprašanje odgovorila. Namreč, da je že dala besedo drugemu malo preje in da sem bil jaz tako v tej zadevi in v tistem slučaju prepoznen. No, malo kisla kumarica je bil tisti odgovor zame. Ampak kake po-

sebne škode pa ni bilo radi tega. Nič drugega ni bilo glede tiste-ga, kakor to, da so se moji so-sedje nekaj mesecev muzali in politiko. Politika tu, tam, spre-daj in zadaj, kamorkoli se je kdo obrnil, je zadeval in srečeval le politiko. Se nikoli nisem bil tako sit politike, kakor v tej volivni borbi letošnjih volitev. Moja Kata je dejala, da so kandidati obeh strank dozoreli politični mešetarji, ki znajo politiko ponujati in prodajati še vse bolj, kakor pa znajo karlovski mešetarji buše. Karal sem jo, da tako ne sme in se ne spodobí kandidate primerjati s kakim sejmarskim mešetarjem — pa je Kata odgovorila:

"Potem mi pa povej ti, moj Majk, h kateremu svetniku jih naj pa primerjam in prištevam?"

Kata me je malo v zagato spravila. Odgovora res nisem vedel. Kajti takih pratik, ki bi vsebovale imena takih "svetnikov", res še nikoli nisem videl. Zato sem lepo resignirano umolknil in pustil besedo Kati, ki je nato v svoji še precej dolgi pridigi opisovala in tolmačila nekatere naše ameriške političarje. V takih zadevah in v takih področjih je moja Kata prava mojsterca. Vsakemu zna nati in pripeti "pušle" priznanja, ki ga zasluži in ki ga je vreden.

cije. Gradili si lastne župnije, šole, domove, dvorane. Marsikje je vse to lepo napredovalo in še napreduje.

Vmes med prizadevanji za to in ono pa je bilo med nami tudi mnogo veselih in zabavnih dogodkov, takih in takih. Slovenci smo pač svoje vrste ljudi. Smo radi veseli, se radi zabavamo, pa tu in tam po svoje čudni in nerazumljivi v marsičem.

Tale dogodek, ki ti ga je tukaj opisal, se mi je tako dopadel, da se mu še danes včasih smejem, ko mi v spominu stopi pred oči.

Bilo je v naselbini, kjer so se rojaki zedinili za ustanovitev lastne župnije. Dobili so duhovnika, ki ni bil dolgo med njimi. Drugi duhovnik za njim je pa rojake navdušil za šolo. Nekaj časa je šlo lepo. Potem pa je nastala stavka premogarjev, ki se je vlekla kakih pet mesecev. Nekaj premogarjev se je izselilo v druge kraje. Na dolg je bilo treba pa le odplačevati. V sitnih časih se ljudje pa radi kregajo in prepirajo. Krizo so prestali in zopet je šlo bolje naprej. Na mali fari se je duhovnik nekaj časa sam trudil in opravil tudi "janitorska" dela. Ko je pa delo narasčalo, je najel pomoč za čiščenje in mežnarska dela. Taka služba pa je bila tiste čase že kar imenitna. Zene so med tem sušljale: Saj za to službo bi bil dober moj stari, namesto da se muči s premogom doli globoko pod zemljo. Med delom bi lahko malo domov prišel na kak prigrizek. Na letni seji so nato sklenili, da naj se vsako leto mežnarska služba da drugemu, da bo tako lahko več moških faranov deležnih službe. Tretje leto je dobil službo neki kraški rojak, ki je bil od sile natančen in siten včasih kakor sto hudičev. Vse je neprestano kritiziral in po fari raznašal. Irske sestre, ki se hodile s sosedne fare otroke poučevati, je kritiziral, da ne znajo učiti — fajmoštra pa je kritiziral, da je predober — too good Joe!, itd.

Po župnijah je bila in je še sedaj navada, da kadar je župnikov god, da imajo šolski otroci prosto. Mežnarju Tinetu, tako mi je bilo ime, pa to ni bilo prav, tudi njegovi zgovorni ženi ne, ki je okrog faranov pridno klepetala, da če fajmošter lahko da otrokom prosto, kadar je njegov god, zakaj naj bi ne bili otroci prosti šole, kadar je god njenega "starega"! Povdarjala je še, da patron sv. Martin je dosti bolj imeniten, kot pa je patron fajmoštrovega imena. Ko je ta politika farnega mežnarja prišla na uho župnika, je ta kot mož dobrega srca ugodil tej želji in ko je bil god mežnarja, je naznanil v cerkvi, da tisti dan bodo otroci imeli prosto.

S tem pa farani niso bili zadovoljni. Na letni seji so o tem prav razborito razpravljali. Nekateri cerkveni odborniki so celo zahtevali, da če bodo imeli otroci "praznik", kadar bo mežnar godoval — tedaj naj imajo "praznik" tudi, kadar bodo godovali cerkvenih odbornikov. Po seji je celo eden izmed odbornikov pisal na škofijski urad za prišlino o tem. Od tam pa je prišlo obvestilo na župnika, da se taki "godovni prazniki", kot mežnarjev in odbornikov, nimajo za vpoštevati.

To je pa kraškega Tineta tako presenetilo, da je takoj resigniral na svoj mežnarski položaj, z opazko: "Če nisem vreden, da bi kot mežnar s primer-nim vpoštevanjem godoval — potem ma! — je naglasil v svojem kraškem narečju, naj pa mežnari kdo drugi!

In tako so zgubili dobrega mežnarja Tineta, ki je bil drugače dober mož — le na vratu je imel trdo, odločno, samozavestno kraško glavo...

Vidiš, Majk, ta dogodek je v mojem spominu in se nanj večkrat spomnim."

Meni se je dopadel in sem Urbanu hvaležen zanj.

Stari Majk

Burka "Anarhist" v Collinwoodu

CLEVELAND, O. — V nedeljo, 8. novembra 1964, vzporedi dram. društvo LILJA v Slov. domu na Holmes Avenue burko "Anarhist". Burko je napisal isti pisatelj kot igro "Trije tički" in pa "Moč uniforme". Obe te igri dobro poznamo in sta nam nekako zagotovilo, da se bomo dobro zabavali tudi pri "Anarhistu". Vsi smo poštenega razvedrila zelo potrebni, posebno po letošnjih tako razburljivih poletnih mesecih.

"Ameriška Domovina" prinaša vsak ponedeljek koledar društvenih prireditvev. Novonastavljeni smo letos zelo slabo zastopani s svojimi zimsko-sezonskimi prireditvami. Dramatična predstava je doslej napovedana samo ena: pravkar omenjeni "Anarhist", ki ga priredi dram. društvo LILJA. Še pred nekaj leti smo imeli pet ali šest dramatskih predstav, več koncertov, prireditev Telovadne zveze in za nameček še nekaj proslav. Vsega tega sedaj ni.

Ali smo res že popolnoma odpovedali? Ali res ni več mogoče dobiti med nami, zlasti med našo mladino postrtovalnih kulturnih delavcev? Ali res med nami ni več zanimanja za slovenske kulturne prireditve? Ali se zavedamo, da je dolžnost nas, novonastavljenec, da držimo, vzdržujemo in pozivljamo slovenstvo v Ameriki? Zakaj potem tako usihanje vsega našega narodnega življenja? Resno premislimo to in si vsak zase pravično na to vprašanje odgovorimo.

Da bi ne bilo več mogoče dobiti postrtovalnih delavcev za razna kulturna področja, ni verjetno. Saj imamo veliko naraščajočo — veliko naše mladine. Zakaj je ne pritegnemo k slovenskemu kulturnemu delu? Zakaj se nihče ne pobriga izrečno za našo mladino? Lansko leto je za božič v Argentini izhajajoči tednik Svobodna Slovenija prinesel veliko razpravo, v kateri prinaša praktične misli, kako uvesti slovensko mladino v Ameriki v slovensko narodno in kulturno življenje. V Argentini so na raznih sestankih do podrobnosti preštudirali. Tu pri nas je nihče še omenil ni. Zakaj ne?

Nekateri mislijo, da je sedanjice naše kulturno umiranje popolnoma naravni pojav in se vsled tega prav nič ne čudijo, da je naš grob že izkopen.

Če mi dovolite ali pa če mi zamerite, bom povedal svoje mnenje, zakaj smo tam, kjer smo: zato, ker nimamo pravega vodstva, ali bolje, zato, ker nimamo nobenega vodstva. Slovenska ideološka emigracija v Ameriki je kakor godba brez dirigenta, je kakor velika družina brez očeta in matere, je kakor velika ladja na odprtem oceanu, pa brez krmarja. Nimamo nobenega organa, ki bi nas in naše delo usmerjal, spodbujal, uravnaval, vodil. — Nimamo nobenega predstavnika vništna napram starim naseljenjem, — nobenega predstavništva napram drugim ideološkim emigracijam v Ameriki, nimamo nobenega predstavništva napram ameriškim oblastem. Nimamo nikogar, da bi nas kjerkoli kot ideološko emigracijo predstavil. Smo kakor čreda brez pastirja. Smo kakor podjetje brez vodstva, kakor škofija brez škofa itd. Smo trup brez glave. Nimamo nikogar, ki bi nas in naše delo koordiniral, da bi za nas skrbel, nikogar, ki bi se mogli nanj nasloniti, se nanj obrniti.

V tem je po mojem glavnem krivda vsega našega umiranja. Slovenska ideološka emigracija v Ameriki ima rakasto obolenje in ta rak se je razlezel že po vsem našem narodnem telesu. Kdo ga bo ozdravil? In kako ga bomo ozdravili.

Dragi rojaki, tako kot smo letos začeli našo bolezen zdraviti,

je ne bomo nikoli ozdravili. Podobni smo pijancu, ki misli, da je žganje edino zdravilo za njegovo pijanost.

Ko smo lansko leto pripravljali Slovenski katoliški dan v proslavo sv. Cirila in Metoda, je bilo očito, kako je z našo slovensko skupnostjo v Clevelandu. Jasnó je bilo, da tako naprej več ne bo mogoče. Dokaz — letos že ni bilo Katoliškega slovenskega dne.

Naredil sem načrt, kako tem razmeram odpomoči in sicer na način, da spravimo skupaj nekak odbor, ki bi skrbel za naše javne zadeve ideološke emigracije. Zbrali smo se v petek, 26. julija 1963, v Baragovem domu. Šest nas je bilo. Predložil sem svoj načrt o ustanovitvi odbora, ki sem ga zgoraj omenil. Štirje so bili proti in stvar je padla v vodo.

Kaj se je pozneje zgodilo, je vsem znano, četudi malokdo ve podrobnosti spora, ki smo ga dobili namesto mojega predlaganega odbora. Seveda mnogi mislijo, da bodo na ta način s spori in intrigami reševali slovensko ideološko skupnost v Ameriki. Brez božjega blagoslova tudi pri delu za narod ne bo šlo. Bog pa klevet, laži, obrekovanj, opravljanj in kar se je še temu podobnega zgodilo, ne bo blagoslavljal. Prokletstvo bo izrekel nad nami — ako ga že ni! — Kje je naša ljubezen do bližnjega in če te ljubezni ni, tudi o ljubezni do Boga ne more biti govora.

Kaj je zapisal sv. Pavel o ljubezni: ljubezen je potrpečljiva, je dobrotljiva, ni nevoščljiva, ni prešerna, se ne napihuje, ni častihlepna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse prenese, vse veruje, vse upa in vse pretrpi.

Dramatske predstave smo prenesli z naših odrov na naše občane zборе. Kaj nam torej ostane, če hočemo obstati: iskati novih ljudi in novih poti, kajti vse to staro se je izkazalo za nesposobno.

Pa naj se še kdo drugi, ki mu je na srcu naša slovenska stvar, kaj pove in napiše.

Na svidenje pri "Anarhistu" v nedeljo, 8. novembra.

Zdravko Novak

DNIJ pri Sv. Vidu

Cleveland, O. — V četrtek, 6. t.m., zapusti našo župnijo g. Rajko Hobart, ki je bil vsa leta svojega službovanja pri Sv. Vidu, naš duhovni voditelj. S tem dnem bo nastopil novo službo v župniji D. M. Vnebovzete v Collinwoodu. Udje Društva Najsvetejšega imena Jezusovega se svojemu dosedanjemu duhovnemu voditelju prav pristrčno zahvaljujemo za vse delo, ki ga je s tolikšno ljubeznijo in postrtovalnostjo opravil med nami. Na novem mestu mu želimo prav tako veliko božjega blagoslova in uspehov. Zagotavljamo ga, da ga bomo ohranili v najboljšem spominu ter da bomo molili zanj. Bog mu povrni!

Nedelja, 8. t.m., je spet obhajljina nedelja za nas ude DNIJ. K sv. maši ob 8. se zberemo četrte ure pred njo na navadnem kraju, odkoder pojdemo skupaj v cerkev. Po sv. maši imamo najprej skupen zajtrk nato pa društveni sestanek v dvorani pod cerkvijo. Pridimo vsi!

DNIJ se zahvaljuje vsem trgovcem in drugim svojim dobrotnikom, prijateljem, in udeležencem, ki so s svojim prispevkom in delom pripomogli, da je naše košilo v nedeljo, 25. oktobra, tako zadovoljivo uspelo. Bog naj vsem povrne! V nedeljo, 8. t.m., zvečer ob 7. je v naši župnijski cerkvi posebna spominna pobožnost, namenjena vsem udom našega društva in njihovim domačim. (Dalje na 3. strani)

KANADSKA DOMOVINA

ČLOVEK, OSEBNOST, ZNANJE, DELO,
PLAČILO IN NJEGOV KONČNI PRISTAN

Izobraževanje

Toronto, Ont. — Ko svet zaradi novih iznajdb in komunikacijskih sredstev postaja manjši in manjši, se tudi posamezen človek, njegovi odnosi, potrebe in brige nekako zgubijo v znanju javnosti. Danes vzbujajo našo pozornost res samo še veliki dogodki in širni svet: no, veliki predstavniki držav (če so res veliki!), nova potovanja v vse mirje, novi stroji velikega obsega, mnogobilijonski proračuni, načrti za velike gradnje, katerih stroški gredo v stotine milijonov. Zanimanje za človeka postaja neznatno, čeprav še vedno vsi podvig na tem svetu izvirajo iz človeka, iz njegovih pobud, iz njegove pripravljenosti, pa tudi iz njegove iznajdljivosti, pa tudi iz njegove solze in čisto iz prelite krvi. Trpljenje človeka še vedno ustvarja napredek.

Prav zaradi tega je bila izobraževalna ura v nedeljo, 25. oktobra, kot prijeten oddih, kot vrtnitev iz daljav zanimanja v rodno hišo očetovo. Za kratek čas smo se vrnili v domovanje lastnega jaza. Padla je blagodejna rosa v sušo mnogih idej, no plehkih in duhovno suhih let, ki jih slovenska skupnost preživlja.

Izobraževalno uro je priredila Marijina Legija pri Mariji Pomagaj in to na nedeljo Kristusa, ki hoče biti Kralj človeka in po ljudeh Kralj sveta. Marijini legijonarji opravljajo veliko delo med nami. Ni jim za velike in bučne prireditve. Skribo to opravljajo svoje poslanstvo. Teden za tednom gredo za slovesno, iščejo ga in ko ga najdejo, mu pomagajo vrniti dostojanstvo. Zavest človekovega dostojanstva preveč umira med nami.

Temu cilju je služila tudi izobraževalna ura. Od tisočev Slovencev, ki živijo v Torontu, bi udeležba res lahko bila večja. Upoštevajoč pa razmere suhe in plehke, in lepo nedeljsko popoldne, pa ni bila porazna. Duhovni vodja č. g. S. Boljka C.M. in legijonarji so navzočim razlagali socialni nauk Cerkve o človeku, o njegovem delu, kako more delo človeka dvigniti in izpopolnjevati in kakšna je primerna plača za njegovo delo; dalje ali je štrajk dovoljen in kdaj, kaj učijo komunisti in zakaj se Cerkev bori proti komunizmu.

Cerkev je bila izobraževalna ura precej dolga in so nastopajoči obravnavali res veliko število vprašanj in vsakdanjih problemov, so vendar navzoči

vztrajali do konca, do zadnjega amen. Samo temeljito znanje tega, v kar verujemo, nas more varno popeljati skozi čedalje večje zamotanosti modernega sveta. Samo s temeljitim znanjem in v popolni predanosti bodo legijonarji uspešno potovali od duše do duše prinašajoč luč, kjer je tema, toploto, kjer je hlad. Vse priznanje legijonarjem za izobrazbo, ki jo iščejo in nudijo.

Na tisto tiho domovanje

Vseh svetih in vseh vernih duš dan. 1. in 2. november. Luč, ki so gorele na okrašenih grobovih. Spomini in molitve so hiteli v onostranstvo. Za nekaj časa smo bili zemljani v posebnih zavesti povezanosti z onimi, ki so odšli pred nami in so bili nekoč z nami. Mogoče so odločilno vplivali na našo preteklost in s tem na našo sedanjost? Bili so: vodniki, svetovalci, oče, mati, bratje, prijatelji, sosedje, soborci... Dva dni smo bili zopet eno z njimi. Spomin je hvaležen, ljubeč, odpustajoč, obžaluje in blagruje; eno je skupno spominu vseh: da bi jim bilo dobro, boljše kot na tem svetu; naj jim sveti večna luč! Nam preostalim naj bolj živo stopi pred oči dejstvo: v isto smer gremo, za njimi nas pelje pot, nekoč se bomo združili z njimi.

Slovenci iz Toronta smo odšli na Goro upanja in k sv. Križu, kjer smo se na grobovih sešli s Stanetom, Francetom, Tonetom, Janezem, Sandijem in z drugimi, za katere nam je žal, da so odšli. Vsaj v mislih smo poromali tudi v Lemont, kjer OB VELIKEM KRIZU počiva naš nepozabni, oče-dobrotnik, vodnik in veliki duhovnik škof dr. Gregorij Rožman. V mesecu novembru bomo praznovali petletnico njegove smrti. Domovini, ki ji je še za življenja vsak dan pošiljal svoj škofovski blagoslov, bo spomin nanj morala zapreti v skrivnostno zvestih src. Svobodni Slovenci ne smemo pozabljati nanj. Pete obletnice njegove smrti se bomo spomnili v nedeljo, 22. novembra, ko bo Društvo SPB pripravilo v dvorani Marije Pomagaj posebno komemoracijo. Naj ta komemoracija pokaže, da smo še zvesti svetlim idealom velikega pokojnika.

Nova pridobitev
torontskih Slovencev

Toronto, Ont. — Od vseh povojnih protikomunističnih emigrantov so bili torontski Slovenci prvi, ki so si s pomočjo rojakov v Kanadi in Združenih državah zgradili svojo lastno cerkev ter jo posvetili brezjanski Mariji Pomagaj. Letos 19. decembra bo deset let, odkar je bila slovesno blagoslovljena. Poleg nove cerkve so s časom dokupili še tri hiše. V tej kratki dobi desetih let se je pozidala še druga cerkev v New Torontu z novim župniščem in dvorano. V tej kratki dobi se je kupila zemlja pri Boltonu, kar je danes Slovensko letovišče. Radodarnost ljudi je bila neizčrpna. Nobena etnična grupa, tako majhna po številu, kot smo Slovenci, ni v tako kratki dobi s krvavo prisluženimi prihranki ustvarila toliko, kot so ravno Slovenci. In zdi se, da te slovenske darežljivosti za dobro stvar še ni konec. Med nami je namreč poglajala korenine misel na lasten Slovenski dom. Globoko v žepe so posegli zopet isti ljudje, ki so vsa leta gmotno podpirali svojo župnijo in jo še danes. Naložili so denar v

hranilnico in iskali primerne poslopja, ki bi odgovarjalo potrebam. Odločili so se končno za poslopje na Pape Ave. in ga kupili.

Misel na tak Slovenski dom je že stara. Nekateri Slovenci so ga hoteli namesto cerkve. Vendar se ta misel takrat ni prijel, ker je bila večina Slovencev za zidavo cerkve, kar je bilo popolnoma pravilno. Prvo je duhovno, potem šele drugo. S tem so Slovenci v Torontu ponovno dokazali, kot že velikokrat v preteklosti, da je naš narod veren narod, z bogato krščansko tradicijo, ki nas nevidno povezuje vsklup vsem sporom in nesporazumom. Papež Pij XII. je sam dal priznanje torontskim Slovincem s tem, da je odlikoval njihovega prvega župnika preč. g. dr. Kolariča za zasluge za sv. Cerkev.

Prišel pa je čas, da obrne moči tudi v naše narodne potrebe. Več svetnih organizacij je, ki nimajo svoje strehe in jim je tako delovanje oteženo. Zlasti Telovadni zvezi, ki mora sedaj v češki dvorani uriti svoje telovadce. S prostori imajo težave Zveza bivših borcev, Društvo Slovencev Baraga in tudi prekmurska organizacija Čičerni zvon. Vse te organizacije naj bi dobile zatočišče v novem Slovenskem domu, kjer bi se brez večjih sitnosti lahko shajali na sestanke, seje in na druge organizacijske funkcije.

Potreba po takem Domu se čuti že dalj časa in ni bil kupljen z namenom, kot nekateri govore, da bi komu "konkurirali".

Newtorontske novice

Večkrat je že kdo dejal, kako hitro mu teče čas naprej v Kanadi. Tako komaj ugotavljamo, da se staramo in da se hitro bližamo večnosti. Zdi se mi, da je minulo komaj nekaj let, odkar je bil pokojni škof dr. Gregorij Rožman zadnjikrat pri nas v New Torontu. Vendar je tega že dobrih 5 let, saj bo 16. nov. poteklo že točno 5 let, ko je škof Rožman dotrpel in šel k Bogu po plačilo za svoj križ. Dobrih 14 let je preživel z nami skupaj v begunstvu in nam stal ob strani, da smo se laže življali v nove razmere. Slovencem v Torontu je bil skoraj 10 let kot njihov redni škof. Od 1. 1949 do 1959 je skoraj vse večje verske pobožnosti vodil on v Torontu: duhovne vaje, misijone, romanja v Midland, 40-urno pobožnost itd. Zato so mu Slovenci v Torontu ostali tudi hvaležni in se ga vsako leto zlasti v novembru, ko je obletnica njegove smrti, radi spominjajo.

Možje in fantje Društva Najsvetejšega Imena Jezusovega se ga bodo spomnili na svojem rednem mesečnem sestanku v nedeljo, 8. novembra; Katoliška ženska Liga pa zadnji ponedeljek v novembru. Zemljišče, na katerem danes stoji cerkev v Brezmadežne, je še videl in ga blagoslovil. Sedaj pa spremlja naše delo iz večnosti.

Gotovo bi med Slovenci ostal pokojni škof dr. Rožman še bolj v živem spominu, ako bi že imeli njegov življenjepis. Kolikor vemo, ga dr. Jakob Kolarič, C.M., skrbno pripravlja. Je pa razumljivo, da tak življenjepis potrebuje tudi časa. Laže bi bilo zbrati njegove članke, ki jih je objavljval zadnjih 10 let v raznih verskih in katoliških listih. Tako bi se marsikaj iz njegove duhovne zapuščine ohranilo.

Od njegovih napovedi mi je ostala najbolj v spominu ona, ki jo je izrekel eno leto prej, preden smo nad 10.000 slovenskih fantov izgubili. Zbrani smo bili duhovniki njegove škofije v Unionski dvorani, ko nam je med drugim dejal: "Zelo se bo-

li". Še manj pa, da bi delali proti slovenskim župnijam, ker so ljudje, ki so dom kupili, še zmeraj stebri župnije Marije Pomagaj, kot je v Kanadsko Domovino nedavno zapisal superior tukajšnjih slovenskih lazaretov preč. g. Kopač. Tudi iz New Toronta so se odzvali nekateri, čeprav bodo imeli do novega doma precejšnjo pot in ga gotovo ne bodo pogosto obiskovali. Vendar so za dobro stvar vselej pripravljeni priskočiti na pomoč, pa naj bo to katoliška ali slovenska.

Vesel je človek, ko po domala dvajsetih letih emigracije vidi trdnost slovenskega življa, ki je še v ljudeh. Ob takih spoznanjih sem vselej ponosen na naše ljudi, na tiste preproste ljudi, ki so se svoj čas ubijali na svoji zemlji in nanjo prirasli, jo vzljubili in to ljubezen še danes v srcih nosijo po tujem svetu. Ta ljubezen jih je gnala pri delu za cerkev in jih žene pri delu za Slovenski dom in jih bo gnala, dokler jim mrtve roke ne omahnejo. Da, ponosen sem na te ljudi pred vsem svetom in želim samo, da bi bodoči rodovi znali prav ceniti to veliko ljubezen, zvestobo in vztrajnost svojih očetov, ki so z žulji svojih rok zgradili to, kar danes imamo, ker čas, v katerem živimo, ne pozna več zvestobe niti pravičnosti, še manj pa hvaležnosti. Iz srca želim, da bi Slovenski dom, nova pridobitev torontskih Slovencev, lepo uspeval in napredoval, da bi se vsak, ki ga bo obiskal, zares počutil doma.

Otmur Mauser

jim, da bomo vse najboljše slovenske fante izgubili za kazenske nečnosti v naših katoliških vrstah." To misel je potem tudi utemeljil in skoraj dobesedno napovedal to, kar se je naslednjega leta 1945 v maju z domobranci zgodilo. Zanimajo me, kaj bi nam rekel danes, ko bi prišel iz večnosti k nam. Razmere same nas silijo, da gremo v katoliško širino in delamo v duhu Cerkve ne le za edinstvo med nami katoliškimi Slovenci, ampak tudi za edinstvo med vsemi kristjani na svetu, da tako pospešimo čas, ko bo "ena čreda in en pastir".

V oktobru smo imeli še lepe jesenske dni. Zato je bilo tudi v oktobru še vsako nedeljo nekaj Slovencev na Slovenskem letovišču, zlasti tisti, ki radi balinajo. V soboto, 24. oktobra, smo posadili na južni strani ob železnici 20 dreves, in sicer 10 norveških javorov in 10 kitajskih brestov (chinese elm). Delo je vodil g. Jože Bogataj, ki je že v Sloveniji naredil gozdarško šolo in je tudi tu kot vrtnar zaposlen v naši občini Eto-bike in skrbi za lepoto občinskih parkov. Tudi Slovensko letovišče mu je priraslo k srcu in je objubil, da bo drugo poletje ves gozd na njem očistil ter potrebil vse, kar je že suhega in odpadajočega. Kar veselilo me je, ko sem v njem dobil človeka, ki ljubi lepoto gozda in nalaravnost trpi, ko vidi, da se drevesom dela škoda in da nekatere tako brezbržno z njimi ravljajo. Starši in voditelji skavtov bodo imeli še veliko dela, da bodo navadili slovensko mladino spoštovati dreve in sploh vse stvari v naravi. Ker so bila drevesa, ki smo jih posadili, že precej velika, bodo čez nekaj let dajala že prav lepo senco.

Muzika je bila Slovencem že od nekdaj pri srcu, zlasti harmonika, ki ni smela manjkati na nobeni slovenski svatbi. Zato nič ne dvomim, da bodo Slovenci iz Toronta in iz okolice

radi prišli na harmonikarski koncert, ki ga prireja g. Kazimir Fojs v cerkveni slovenski dvorani na 225 Brown's Line (Highway No. 27 South) v soboto od 8. do 9. zvečer. Po koncertu bodo nastopili otroci iz obbeh slovenskih župnij v Torontu, ki jih g. Fojs uči harmoniko.

Kako sem doživljal začetek in potek komunistične revolucije doma

(Dalje)

On jim je odgovarjal. Čez nekaj časa pride ta poveljnik k meni in pravi, seveda v italijanski, kar sem pa nekoliko razumel: Greš v to sobo in boš počakal do jutri, potem pa naprej z drugimi vred. Bilo je pa drugače določeno. Potem je prišel poveljnik, že znani primorski Slovenec, komandant karabinerjev, me ves jezen odvedel v isto sobo, odšel in za seboj zaklenil vrata. Bil sem v precej temni, bivši župnijski "špazi", sam samcat. Po preteku kakih 10 minut je prav blizu pod oknom zaropotala strojnica. Tik pred tem sem slišal neko vpitje, pa nisem palagal važnosti v to. Ko je zaropotala strojnica, mi je pa oboje skupaj dalo nekaj misliti. Morda so pa zopet streljali talce... Bog bodi jim milostljiv!

Skoraj do jutra sem bil sam v tem prostoru. Bilo je notri nekaj slame, kamor sem položil svoje kosti, z mesom in špehom vred. A spati se ni dalo, preveč je bila slama živa. Kar vršalo je, toliko je bilo mrčesa v njej. Od kod so ga Italijani nanesli toliko, res ne vem. V Sloveniji smo včasih redili le bolhe, ne pa uši.

Zdaj so se pa tudi te pojavile in poleg tega še stenice. Menda se v vsaki vojski zaredi na milijarde te nadloge. Je pa zanimivo, da nimajo vse tri rede iste osebe. Če je le bila kaka bolha v deželi, je bila gotovo pri meni, dočim sem imel popoln mir med ušmi in stenici. Ni so me marale. Večkrat smo bili skupaj v enem prostoru, ko so bili nekateri vsi kravati od pikov stenice ali vsi opraskani od uši. Mene pa še ni nikoli pika kaka stenica, pa sem bil v marsikateri luknji, zaporu in taborišču. Sem pač nekoliko drugače ustvarjen. Nič ne žalujem za to.

Proti jutru so mi spustili notri nekega mlajšega človeka. Zgledal je ves prestrašen. Nobene besede nisem mogel spraviti iz njega. Očividno je bilo, da mi ni zaupal. Morda so mu že v kakem zaporu podtaknili kakega komunisto in se mu je preveč izdal. Zdaj ni nikomur več zaupal in je molčal. Ves ubog je bil. Ves se je tresel in slišal sem ga, kako je potihno molil. Ti, ki danes nič ne moliš, niti pred jedjo se ne pokrižaš in ne predno zaspiš, ki ti je vsaka molitev preveč, tebe bi dejal za kak mesec v kak tak precep, pa bi se gotovo navadil moliti. Skoraj privoščil bi ti nekaj takega. Ker pa kaj slabega privoščiti ne smem, zato prosim Boga, da bi se te usmilil in ti dal pravo pamet.

Ne vem, prav nič se ne spominjam, ali so nam dali tudi kaj za zajtrk tisto jutro ali ne, vem le to, da so nas zgodaj postrojili po dvorišču, nato so nas pa nagnali na tovrne avtomobile, na katerih smo stali drug pri drugem in čakali, da nas odpeljejo. Kam? — Šele nekaj po 10. uri so se premaknili naši tovarnjaki in peljali skozi vasi Razori in Kozarje, dalje skozi Glince, Vič, Ljubljano na dvorišče belgijske vojašnice. Ta je poleg cerkve Srca Jezusovega na Taboru. Zakaj se ta velika

vojašnica imenuje — belgijska, pa res ne vem. Tam, na tem dvorišču smo izstopili, nato so nas postrojili v štiristope in odgnali v notranjost vojašnice. Po hodniku na levo v velikansko dvorano, kamor se nas je natlačilo kakih 300 mož, nakar so zaprli vrata za nami. V tem prostoru smo potem prebili nekaj zelo negotovih dni.

Ko smo prihajali v vojašnico, smo videli, da je že polna nestranečnikov. Skozi vsa okna iz gornjih prostorov je bilo videti vse nabasano, spodaj ob hodniku, po katerem so nas gnali, smo videli, da je vse nabito polno. Med nami je bilo mnogo mož, ki so jih Italijani sneli kar na polju, njivi in drugje, ki so bili v sami srajci in hlačah, na nogah so pa imeli kake slabe, najslabše in celo strgane čevlje. Samo to so imeli pri sebi in nič drugega. Prostor, v katerem smo bili, je bil čisto prazen, pometen, brez kake posteljnine. Nič nismo imeli ne za podse, ne za nase. Čez ves pod smo ležali tako na gosto, da nismo mogli nič vznak, na hrbtu ležati. Ker smo morali v takem več noči prebiti, so nas že tako kosti bolele, da smo se le težko premikali. Tudi zrak je bil zelo slab v prostoru, ker nismo smeli nobenega okna odpreti. Bi nas lahko kdo od zunanjih videl. Ali celo kak domač človek od zapornikov bi se lahko pojavil pod oknom in še kake priboljške komu prinesel. Zato smo morali biti zaprti in skoraj umirati radi slabega zraka. Skoraj dnevno so odhajali transporti z dvorišča, pa tudi notri so kar naprej prihajali. V zgornjih nadstropjih, mislim, so bili prej pripeljani in zato tudi prej odpeljani. Kam? To nam je bilo stalno na ustih, kakor tudi v srcih. Kam jih odvažajo in kam bodo nas?

Marsikaj smo uganili, le to ne, da jih vozijo na otok Rab, umirat od lakote. Pa je prišel čas, da so tudi iz našega prostora odvzeli del možkih. Pa drugi dan zopet nekaj in tretji dan zopet nekaj. Le par desetih nas je še ostalo. Četrty dan so odgnali še vse druge, le sam sem še ostal v velikanskem prostoru. Te dni, ko so ljudi odganjali ven in so bila vrata več časa odprta, je prišlo malo svežega zraka v prostor in je bilo malo lažje dihati. Ostal sem tam še tisti dan sam samcat. Drugi dan po tem je prišel na vrata neki civilist, lep človek, čedno opravljen, in me poklical. Šel sem k vratom, kjer je zahteval moje rojstne podatke in kar k temu spada. Nato je poklical dva vojaka, ki sta očividno že bila pripravljena za to, in sta me odpeljala v garnizijske zapore. Ti so bili v drugem koncu vojašnice, v drugem ali tretjem nadstropju. Porinila sta me v neki mali prostor — samico, ki je bil popolnoma brez vsake svetlobe. Posvetil mi je v toliko, da sem prostor videl. Bila je notri posoda za potrebo in ob levi steni deska za ležišče. Drugega nič. Vojaka sta odšla in vrata zaklenila z močnim ključem.

Nič ne vem, koliko časa sem bil notri, ker tema je bila ponoči in podnevi. Prav nič se pa ne spominim, s čim so nas, ali pozneje, so me tukaj hranili. Ker je bila takrat še zadostna zaloga od doma v telesni tošči, zato prve dneve nismo palagali dosti važnosti temu problemu. A tem bolj smo pozneje to občutili, ko je odšla vsa maščoba iz telesa. Nekoč je prišel paznik, odklenil vrata in mi velel, naj grem z njim. Peljal me je v prirediteljsko pisarno, kjer je bil v njej prav tisti človek, kot me je dal zapreti v garnizijske zapore.

Pozabil sem zgoraj povedati, da je govoril lepo slovensko, brez kakega naglasa. Le malo se je pomudil v pisarni, pa me je pozval, naj grem z njim. Šla sva ven na dvorišče in proti lepemu avtomobilu, ki je stal sredi dvorišča. Vsi prostori, ki so bili prej

polni, natlačeni, so bili sedaj prazni. Dvorišče popolnoma prazno, le "naš" avtomobil je delal izjemo. Ko sva prišla do avtomobila, je odprl desna vrata in mi velel sesti zadaj. Zaprl je vrata, šel okrog na drugo stran, odprl leva vrata in se usedel poleg mene. Šoferju je namignil in je odpeljal. Kam? Zavil je proti kolodvoru, nato na levo proti Dunajski cesti. Dunajsko cesto je prečkal in zavil na Bleiweisovo. Vprašal sem ga: "Prosim Vas, gospod, povejte mi, kam se peljemo?" Odgovoril mi je: "Če boste po pravici govorili, greste v lep kraj, če pa ne, bomo pa tudi mi po tem postopali." Dejal sem mu: "Vzemite mi, da bom povedal vse po pravici. Saj nimam prav nič skrivati v nobenem oziru. Nič nisem storil takega, da bi vam moral prikriti." Potem me je vprašal: "Kam greste rajši, h karabinerjem ali h kraljevi vojski?" Dejal sem mu: "Ne vem, kolika je razlika tu in tam, vendar se mi zdi, da bi šel mnogo rajše h kraljevimi."

(Dalje prihodnjik)

L. A. st.

DNIJ PRI SV. VIDU.

(Nadaljevanje z 2. strani)

ki so že odšli k Bogu po plačilo. Vse ude in njihove domače vabi društveni odbor, naj bi v velikem številu prišli na to pobožnost.

Vnovič opozarjamo na duhovne vaje za moše in fante, ki bodo konec t.m. v Domu duhovnih vaj in jih bo vodil g. misijonar p. Stanko Boljka iz Toronta. Samo duhovne vrednote bomo mogli nekoč vzeti s seboj na drugi svet. Zakaj torej ne bi šli bogati tja čez? Za našo večnost gre!

France Sever

— Srebro je od vseh kovin najboljši prevodnik elektrike.

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

1081 E. 71 St.

V najem oddamo 6-sobno stanovanje, spodaj. — Vprašajte oskrbnika, zadaj. (X)

Lastnik prodaja

Zidano hišo, katera ima 4 stanovanja, po 5 sob vsako, 4 posamezni plinski furnezi, 3 nove zidane garaže, vse v najboljšem stanju, na E. 140 St., in Lake Shore Blvd. Kličite RE 1-4378. (213)

V najem

5 sob in kopalnico oddamo. Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (x)

Pohištvo naprodaj

Prodamo postelje, omare, nočne mizice, male mizice, zofa in druge reči. Kličite KE 1-1682 po 6. uri pop. — (216)

ZULICH
INSURANCE
AGENCY

18115 Neff Rd. - IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

V najem

Oddamo štirisobno stanovanje s kopalnico, plinski furnez, na 1045 E. 61 St. Vprašajte na 1047 E. 61 St. — (215)

V najem

Oddamo 6 sob v duplex hiši na E. 154 St. Kličite po 4. uri pop. LI 1-5128.

Stopnice naprodaj

Prodajo se dobro ohranjene močne stopnice, poceni, mera 1 1/4 x 7 x 12 x 22 1/2 x 5 ft. Vpraša se na 1036 E. 68 St., prva stranska vrata spodaj.

Grupna polovanja

z ladjo ali avionom:

• **BOZIC: New York - Ljubljana** in nazaj z Icelandic, novi avioni, kombinirano US \$369.-

• **Ladijska potovanja od US \$320 naprej** v obe smeri.

• **Ljubljana - Toronto \$270.20** cena za imigrante.

• **Pošiljke denarja, bankovci, potni listi in vizumi, notarski posli, prodaja kovčkov.**

WORLD TRAVEL
SERVICE LTD.

258 College Street
Toronto 2 b, Ont.
WA 3-4868 WA 3-4261

Josip Jurčič:

DESETI BRAT

ROMAN

"Jaz sem doma, kjer so dobri ljudje, kjer govore po mojem jeziku. Nimam svojega zapečka, pa se ne pritožujem zato. Če ne verjameš, da sem deseti, pa pusti. Misli, kolikor hočeš, pa malo govori, če nočeš, da se ti kaj ne zgodi. Zdaj pa molči o tem in govori kaj veselega. Jaz imam poskočne in vesele ljudi rad. Juheja, hopsasa!"

In kakor bi bil naenkrat ves drugi, poskoči od tal, zažene črevlje z rame daleč proč od sebe in leti zopet ponje. Kvas ni mogel razumeti vsega tega. "Človek mora biti malo prismojen," si je mislil.

"Ali znaš peti, prijatelj škric!" ga vpraša Spak.

"Malo; pa zdaj ne pojem. Ti zapoj!"

Spak vzdigne glavo proti mesecu, odpre široka usta in hresčaje začne robato pesem:

Stara baba Iskrea
jedla sok iz piskrea,
migala s suho brado,
hčer zmerjala je tako:
če baš v cerkvi ti na moško

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

CHILD CARE — Working mother desires permanent woman to live in and care for 2 children. Call 299-5716 weekdays after 4 p.m. (216)

HOUSEKEEPER and Assist with care of 4 children. In pleasant Barrington Hills home. Rec. Refs. Req. Good wages. Call 381-5500 after 6 p.m.

HOUSEKEEPER For New Barrington Home. Permanent. Own room, bath. 2 children. Plain cooking. Rec. local Refs. CL 3-3231. (216)

MOTHER'S HELPER & Child Care. Permanent. Live in. 5 day wk. Every other wkend. off. Own rm. Rec. Refs. Req. Park Ridge home. Call 825-4132 after 6 p.m. (216)

REAL ESTATE FOR SALE

EDGE BROOK — BY OWNER. 6331 N. La Crosse. 6 rm. Brick Ranch. 3 bedrms. plus den. 2 cer. tile baths. Fin. bsmt. 66x125' lot. \$29,900 for Quick Sale. AV 2-0380. (215)

BENSENVILLE By Owner. Brick Ranch Home. 5½ rooms. Large lot 162x55'. Mod. cabinet kitchen. S-S. Full bsmt. For Sale or Rent. Immed. occup. 233 S. Marion St., Bensenville. — AR 6-9656. (215)

PALATINE BY OWNER. 3 bedrm. Ranch, lge. cozy kitchen & dining area. Oak flrs., carpet, 2½ car gar., chain link fence. Close to schls. & shpg. \$18,900. FL 8-1418. (215)

DES PLAINES By Owner. 2 yr. old 3 bedrm. Brk. Ranch. Lge. cab. kitchen, 1½ cer. baths, fam. rm., patio, full bsmt., att. 2½ car gar., fully landscpd. Conv. to schls. and shpg. 299-2394. (216)

MOUNT PROSPECT By Owner. Open Sun. 1-5. 404 N. Forest. Sacrifice at \$22,900. Immed. poss. 3 bedrm. brk. Ranch. Lge. kit., att. gar., aircond. Disposal. Nr. everything. CL 5-6702. (215)

BY OWNER

2 Story Brk. Residence. 7 rooms, 4 bedrms., 2 sleeping porches, oil heat, S-S, 2 car brick gar. Near school and transp. \$23,500. — IR 8-4647. (214)

stran, kjer Mrtn stoji mi razcapan, tak obračala oči, če bo hodil na naš prag tebe gledat Mrtn Spak,

ha, ha! kaj ni lepa, pesem o meni, kaj?"

"To si sam zložil? No, poj do konca! Takih sem še malo slišal."

"Le čakaj, prijatelj suk-njač, to in nekatero ti še zapojem, če se bova lepo gledala na Slemenicah. Še srečo ti napovem, če hočeš precej nocoj. Samo to si izgovorim, da se ogiblješ mojih sovražnikov."

"Kdo pa je tvoj sovražnik?" "To zveš, preden bo dva, tri dni. Na Slemenicah ga boš videl vsak dan."

Prideta na travnik. Pri poti je stalo na samem košato lipovo drevo, ki je fantastično molelo svoje goste veje v tiho, krasno mesečno noč. Na zapadu se je videla s hribca prijazna lučca izmed sadnega drevja, grajske strehe so se svetile v mesečini. Mladenica so zopet obšle prijetne in otožne misli obenem, ko je zagledal svoje novo stanovanje pri tujih ljudeh.

"Tu pod lipo sedeva grajska Manica; tu sem ji povedal srečo," pravi deseti brat. "Saj nič ne veš," odgovori mladenič, "kako prihodnost bom imel jaz?"

"Ti nekaj doživiš tam gori, česar se ti še ni sanjalo nikdar. Le dobro oglej grad, mesec sveti lepo, pomnil ga boš do smrti, pomnil boš tudi desetega brata, čeravno mu ne veruješ, do groba ga boš pomnil."

Glas Spakov je bil pri teh besedah popolnoma različen od prejšnje govorice, nekako teman in strašan, tako da je mladeniča malo osupnil. In ker se je ravno ta trenutek luna skrla začasno za oblak, ga je prešinilo tembolj neko čudno čustvo; rajši bi bil že v gradu ko tu s tem polunorim človekom na samotnem polju. Dasi, kakor izobražen človek, ni trohice verjel na vraže, ga je vendar obšla misel, da Mrtn Spak res kaj več ve ko navadni ljudje.

Lahko je misliti, da je kraj, kjer sedeva in sanjari lepa deklica, najsi nam bo tudi neznana, mikaven za mladeniča, čigar "srce je prazno" in samo hrepeni po nečem, česar um ne ve vselej razložiti. Zatorej je Lovre, ko se je luna medtem zopet prikazala izza oblaka, pazljivo ogledal mesto okoli "grajske lipe". Ozek pa dolg travnik se je raztezal po dolini. Razen lipe je rastlo samo še gosto vrbovo grmičje ob malem, šumečem potoku, ki se je zvijal ravno mimo krasnega drevesa. Pod lipo, katere deblo bi bila komaj obsegla dva moška, je bila okoli in okoli napravljena klopa, na tla so bila razhojena, očiten dokaz, da je govoril Spak resnico rekši, da hodijo dostikrat lesem grajska gospoda, sosebo pa Manica. Prijazna izprehajališča imam že, da bi le še vse drugo bilo dobro, si je mislil Lovre.

"Sitno je prihajati ponoči; ali bi ne mogel prenočiti tod v kaki krčmi?" vpraša Lovre.

Ko ne dobi odgovora, se ozre in pogleda za Mrtnom. Nikjer ga ni bilo. Lovre si ni mogel razložiti, ne kam, ne zakaj, ne kdaj mu je izginil.

Ostalo mu ni drugega na izbiro, kakor jezdit po belo potresenem potu v grad, ki ga je imel pred očmi.

Na Slemenice ga je peljala pot proti koncu majhno navkreber. Grajsko poslopje je bilo precej prostorno, štirioglato in v dve nadstropji. Dasi ravno je bilo zidano, kakor se je dalo soditi iz stavbe, že v novejšem, to je ne v srednjem veku, se je vendar poznalo, da so imeli stavitelji malo v mislih take čase, v katerih je dobro, če se da dom brani. Zato je imel spodnji del zida okrog in okrog obliko trdnjave in majhna, jako zamrežena okna. Gosto sadno drevje je rastlo okrog in okrog gradu, po hribcu; samó proti severu je bil svet nekaj bolj kamenit in gol. Zato so tam stali hlevi in druga gospodarstva poslopja. Zada je se svet naglo vzdigoval do strmega holma, na katerem je Kvas na hiter pogled opazil rogovilasto zidovje, razsip stanovanja nekdanjih gospodov na Slemenicah.

Luč, ki je gorela v gradu od zidolaj in v prvem nadstropju, je prepricala Kvasa, da družina in gospoda še ne spe.

TRETJE POGLAVJE.

V zgornji sobi slemenškega gradu je bila okrog omizja zbrana mala družina, ki jo hočemo bravcu bolj natanko predočiti, kar se tem boljje zgodi, ker je ni bilo več ko

petero glav: gospodar z ženo, hčerjo in malim sinom, pa Marijan Piškav, sin sosednjega lastnika na pristavi Pole-sku, komaj četrt ure od Slemenice.

Benjamin G je bil meščanske rodovine; ni mogel tudi ošabno šteti plemenitih prednikov, ki bi si bili pridobili v boju tako ali tako čast; tudi niso bili njegovi pradedje še tako dolgo naseljeni na Slemenicah, da bi bil mogel gospod Benjamin brati svoj pridevek v starem kronistu Valvasorju. Pa imel je devet oralo zemlje, lepe bukovke gozde, precej velik vinograd, osem parov konj in celo čredo rogatih živine — in to je bilo, s čimer se je graščak več ponašal, kakor bi se bil mogel sklicevati na "šestnajst kolen slovečih pradedov" kakor plemenitiki znane severne dežele. Ko se naša povest začne, je imel Benjamin že čez petde-

set let, kar so pričali semtertja osiveli lasje; vendar čisti zrak, v katerem je živel od svojega dvajsetega leta, kar je popustil šole, mu je bil ohranil še neko mladeniško krepkost, vsled katere je še vedno pokonci nosil svojo nenavadno visoko postavo. Obraz njegov je bil večidel vesel, in to je veliko pripomoglo do tega, da lica in čela niso razorale tiste črte, ki nam človeka delajo starejšega, kakor je v resnici. Nočemo segati v njegovo življenje nazaj, tu povemo le dve reči, namreč da je bil vzel precej po zgodnji smrti svoje ga očeta svojo sedanjo ženo, še bolj miroljubnega značaja ko on, dalje pa da je dolgove, ki mu jih je bil zapustil oče, poravnal s tem, da je prodal staro, opuščeno pristavo Polesek z nekaj zemljiščem vred nekemu priseljencu, do tačas neznanemu gospodu Piškavu. Roditeljema nasproti je se-

V soglasju z JUGOEXPORT-om

sprejemamo sedaj

DARILNA NAROČILA

ZA VAŠE SORODNIKE IN PRIJATELJE

V JUGOSLAVIJI

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORPORATION

HITRA, ZANESLJIVA POSTREŽBA •• ZAJAMČENA DOSTAVA

Za popolna pojasnila pišite na:

COSMOS PARCELS EXPRESS

CORPORATION

45 West 45 St., New York, N. Y. 10036

Telefon: CI 5-7711

1888

1964

Naznanilo in Zahvala

V globoki žalosti naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 3. oktobra v Gospodu preminula naša ljubljena mama, stara in prastara mati

MARY WRETSCHKO

poprej ŠPEH, rojena KVATERNIK

Pokojna je bila rojena v selu Zamost, pošta Plešce, Gorski Kotar, Jugoslavija, dne 4. maja 1888. V Ameriko je prišla na praznik dela, v septembru leta 1913.

Pokopali smo jo dne 7. oktobra 1964. Rev. Matija Jager jo je v Grdinovem pogrebnem zavodu na Lake Shore Blvd. blagoslovil in priporočil njeno dušo božjemu usmiljenju, nato pa smo jo v pogrebnem sprevedu prepeljali v cerkev Marije Vnebovzete, kjer je Rev. Anthony Rebol daroval slovensko pogrebno sveto mašo. Po sv. maši je pogrebni spreved odšel na pokopališče Kalvarijo, kjer smo zemске ostanke položili k poslednjemu počitku. Rev. Rebol je tudi ob grobu opravil svete pogrebne obrede. Najlepše se zahvalimo č.g. župniku Jagru in č.g. Rebolu za vso naklonjenost in tolažbo, č.g. Rebolu še posebej tudi za to, da je med boleznijo ob prvih petkih prinašal Najsvetejše mami na dom.

Zahvalimo se društvom, ki so počastila mamo kot svojo članico: Društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ, podružnica Slovenske ženske zveze št. 10 in Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave. Posebej hvala Mrs. Mary Marn, ki se je kot tajnica društva Blejsko jezero ganljivo poslovala od pokojne, in Mrs. Mary Camloh, ki se je tako lepo zahvalila v imenu Slovenske ženske zveze. Oltarnemu društvu naša najiskrenejša zahvala za skupno molitev sv. rožnega venca ob krsti in da so članice v tolikem številu skupno prejele sv. obhajilo za pokojno.

Prav lepa hvala Grdinovemu pogrebnemu zavodu, ki nam je ljubezno in skrbno uredil pogrebne priprave in odlično vodil pogrebni spreved.

Hvaležni smo dobrim možem, ki so nosili krsto.

Vedno hvaležnost bomo ohranili zdravniku Dr. Adolph F. Znidarsicu, ki je storil vse, kar je bilo v človeških močeh, da je mami podaljšal življenje, lajšal trpljenje in poskrbel, da je dobila najboljšo postrežbo.

Nikdar ne bomo pozabili nesebične pomoči, ki so nam jo nudili Mrs. Terezija Troha in Mr. in Mrs. John Gibbons, ki so med boleznijo mami stregli in ji pomagali; vedno so nam prihiti v pomoč, kakorkoli je bilo treba. Prav tako

Naj naša dobra mama počiva v miru. Naj jo dobri Bog nagradi za vso ljubezno in dobroto, ki nam jo je izkazovala, z večnim veseljem v družbi svojih izvoljenih v nebesih.

Vi v zborih nebeskih prepevajte slavo, mi v sveti ljubezni smo z Vami vsak čas, kjer Stvarnik je Vaše neskončno plačilo, tja s svojo pripravnostjo vodite še nas.

Žaluječi:

hčere: MARY AVSEC, STEPHANIE ZIVANCHEV in

ANNE PEMBERTON;

sin DAVID;

ZETJE in SNAHE, 13 VNUKOV in VNUKINJ ter 9 PRAVNUKOV.

Cleveland, O., 3. novembra 1964.

dela deklica, stara kakih 20 let, neka mila neskrbna in let. Manica je bila prvorojen-malomarna melanholija, ki je delala blede lice še veliko lep-brata, komaj devetletnega še in morala skoraj vsakega Balčka. Postave je bila bolj nekako čudno geniti. Njena očetove, zakaj prej bi jo bil rdeča usta so se malokdaj nasimel človek za veliko kakor za mehnila. (Prihodnjič dalje.)

Čas za Vaš najlepši izgled

Vsako \$20 vredno

TRAJNO KODRANJE

po enotni ceni

4.45

vključno umivanje, friziranje in striženje.

Vsako kot dragulj!

ZAJAMČENO NAJBOLJŠE, KAR STE JIH IMELI.

Samo dve ceni. Nič doplačila.

Vsako kodranje — izvršeno spretno in stilistično po naših strokovnjakih, ki imajo dolgoletno in dragoceno skušnjo... Vaši lasje bodo lepši kot kdajkoli, lažje si jih boste uredili — (tudi če so fini, suhi, sivi, beljeni ali barvani). • P.S. — Zakaj bi si delali sami?

Odlično
VITA CREME
TRAJNO
KODRANJE
reg. cena do \$30,
rajdažje kar
jih je, sedaj

\$6.45

(kompletno)

Andre Duval
Cleveland's Two-Price Permanent Wave Salon
406 EUCLID AVE. AT 4TH ST.
2nd FLOOR SU 1-3161

STILIRANJE, UMIVANJE IN FRIZIRANJE
Izberete si lahko najmodernejšo
scozorsko pričeško. Nič naplačila
za oljnati ali kremasti šampon. 1.75

MULLALLY FUNERAL HOME

ZRACEVALNI SISTEM

AMBULANCA POSLUGA

POGREBI VSAKIH CEN

365 East 156th Street

KEnmore 1-9411

70 - LET - 70

nudi KSKJ ljubezno bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

AMERIŠKA
KATOLIŠKASLOVENSKA
JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki.

Premoženje: \$15,100,000.00
Število certifikatov: 47,500

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštenu in nadsolventni podporni organizaciji —

AMERIŠKI SLOVENSKI KATOLISKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K.S.K.J. sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 46. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K.S.K.J. izdaja najmodernejšo vrsto certifikate za odrasle in mladino od \$500.00 do \$15,000.00.

K.S.K.J. nudi zavarovalnino za onemoglost, poškodbo in operacijo do vsote \$400.00 za članstvo mladinskega in odraslega oddelka.

Ako še nisi član ali članica te mogočne bratske katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARŠI, VPIŠITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte tajnike ali tajnice krajevnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD K.S.K.J.

351-353 No. Chicago St.

Joliet, Illinois

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO